

solncu in okrasili prsi narodne duše. Da je Golar uredil med močno zastopane pevce balad še sebe, je morda estetično. Dejal bi, da pa je nekoliko — netaktno.

Dr. I. P.

**Pesme M. M. Rakića.** Izdanje »Nove Evrope«. Zagreb, 1924.

Milan Rakić znači ob Jovanu Dučiću slovitega modernega srbskega lirika (roj. 1876., zdaj poslanik v Sofiji). Bogato zbirko iz svoje nebogate pesmi je priredil sam in se tako okusno populariziral, tembolj, ker njegovih prvih pesniških izdaj ni več na knjižnem trgu. Njegovo poezijo, ki s svojim trpko verbalnim nastrojstvom Slovencu ne bo kar tako lahko umljivo berilo, označuje Skerlić čudovito jasno in polno. Jaz nisem v Rakiću našel veliko srbstva. Pač pa sem se uverjal od stiha do stiha, da čitam francosko liriko v srbski besedi. Kot Slovenec v Rakića kljub Skerliču globlje ne — morem.

Dr. I. P.

**Dr. Velimir Deželić: Zvuci iz katakomba, 1924.** Izdanje Pijeva Društva u Zagrebu. Deželić je učenec Dj. Arnolda in H. Badalića. Učenec ni presegel učitelja. Zaslužni katoliški duševni delavec in predsednik založnici, ki mu je pietetno za šestdesetletnico posvetila knjižno divno novo izdajo »zvokov«, ni lirik svojega lica, kakor se tudi v romanu ni našel povsem iz sebe. Beseda mu je plemenito patetična, a obledela. Vonj se je zdavna obletel. Prej je seveda še blodil v moderno hrvaško katoliško liriko, v kateri stoji Deželić z omenjenima učiteljema kakor trojica hrvatsko-vernih seniorov. To vse je Maraković v pripombah k izdaji tudi povedal, — a med vrsticami.

Dr. I. P.

**I. S. Baar: Križev pot.** Roman češkega duhovnika. Prevedel Vojteh Hybášek. (Mohorjeva knjižnica, 4.) Prevalje, 1925.

Vojteh Hybášek in Fr. Albrecht nam popularizirata češkega kat. pripovednika Baara. Ali je Križev pot prevoda vreden? Je in ni. Zato, ker je potrebna pridiga tudi Slovencem, je. Ker ni umetnina, nego le kaj ceneno zamišljen štilizem, ni! Hybášek tolmači, a ne ume preobleči že v izvirniku stilistične presnove potrebnega besedila.

**A. K. Tolstoj: Knez Serebrjani.** Roman iz časov Ivana Groznega. Prevel Al. Benkovič. (Mohorjeva knjižnica, 5.) Prevalje, 1925.

Ob Tolstega romanu, naj omenim, da diha ta folklorno bogata, romantična zgodba mnogo tega, kar poznamo iz Sienkiewiczvega *Z ognjem in mečem*. Ne vem, če je že kdo ugotovil to sorodnost, recimo odvisnost pri Poljaku. Benkovičev prevod je slovenski drugi prevod in seveda boljši od prvega, ki ga ni več na knjižnem trgu. Nekaj literarnega uvoda v roman bi knjigi nikakor ne bilo škodilo.

Dr. I. P.

## GLASBA.

### Slovensko glasbeno življenje v letu 1925.

Današnja zindustrijalizirana Evropa splošno boleha na umetnostni stagnaciji. Ker se v našem času materialne dobrine večinoma višje cenijo od duševnih, utriplje umetnostno življenje le slabo; odtod večne krize opernih, koncertnih, založniških podjetij, odtod padanje produkcije in kvalitete. Preživlja se tudi ona individualna, subjektivna umetnost, ki je

bila v svoji kratkoživi originalnosti tako zelo podobna raketam, ki te ne zanimajo več, ko so dogorele. Prav taka je usoda umetnine iz tega časa, ki je romala v zgodovinski koš, kakor hitro je pokazala svojo originalno barvo, zato se nič velikega, trajnega ni ustvarilo v polpreteklem času. Končno je dandanes v umetnosti sploh bolj čas arhitekture in plastike, kakor pa tako malo otipljivih vrednot, kakršne so glasbene in literarne, in tako boleha današnja evropska glasba na teh boleznih v vseh udih. Slovenska pa ravno tako.

Naj sledi tu pregled letošnjega slovenskega glasbenega, produktivnega in reproduktivnega ter ostalega dela, kateremu pregledu naj končno pridamo kratek resume in potrebe, ki se po tem facitu kažejo za bodočnost.

**Operna produkcija:** Ljubljanski operni upravi sta bili letos izročeni dve izvorni operni deli: A. Foersterjeva opera »Za dom in rod« in H. Sattnerjeva »Tajda«. Skladatelj R. Savin je dovršil opero »Matija Gubec«, M. Kogoj je instrumentiral opero »Črne maske« in L. Škerjanc dela dalje na svoji operi »Mlada Breda«.

**Instrumentalna produkcija:** A. Lajovic je dovršil »Scherzo« in E. Adamič »Ljubljanske akvarele« (6 stavkov) za orkester. Na koncertu Bravničar-Kogoj dne 25. maja so se dajale nove izvirne instrumentalne skladbe, M. Bravničarja »Continuo«, »Presto«, »Valse«, »Vivace scherzoso«, »Largo«, »Presto burlesco«, vse za klavir; isti skladatelj ima dovršeno še »Sonato za klavir in violino« in dvoglasno »Klavirsko suito« v treh stvkih. Na omenjenem koncertu je dal izvajati M. Kogoj svoj »Andante« za violino in klavir, »Piu mosso« in »Capriccio serioso« za klavir in »Fugo za klavir« štiriirčno. Dalje smo o priliki plesnega večera Vlček - Wisiakova v oktobru čuli A. Balatkovo skladbo za klavir »Preludij«, v Celju pa so se na koncertu tamkajšnje »Glasbene Matice« proizvajale nove komorne in vokalne skladbe S. Osterca.

**Vokalnoinstrumentalna produkcija:** E. Adamič je zložil skladbo »V samostanu« za godala in petje, J. Ravnik »Kmetiško« s klavirjem štiriirčno, L. Škerjanc tri »Kmetiške pesmi« s klavirjem, S. Premrl »Štiri ženske zборе« s klavirjem, M. Bravničar »Otroci molijo« in »Jaz bom umrl«, »Osamljena«, »Rdeča roža« za glas s spremlj. klavirja, M. Kogoj »Hvala čarovnici« in »Letski motiv«, »Fragment iz Edipa«, pesmi s klavirjem.

**Vokalna produkcija:** Izmed treh glasbenih revij, ki so pri nas izhajale v tem letu, je prinesel »Cerkveni glasbenik« več skladb, zborov in zborskih skladb z orgljami skladateljev: Bricelj, Čadež, Dolinar, Jobst, Kimovec, Mav, Premrl, Tevž in Tomc. Posebej je izdal S. Premrl še »Deset mašnih pesmi« za mešan zbor, deloma z orglami in »Miserere« za moški zbor v samozaložbi, pripravljenih pa ima za izdajo še več evharističnih pesmi, dr. F. Kimovec tudi več evharističnih pesmi, antifon in »Slovenski Te Deum«, Hochreiter in Sattner sta pripravila novo zbirko »Marijinih pesmi«, D. Doktorič v Gorici je izdal »Devet Marijinih pesmi«, cerkvene skladbe avtorjev K. Adamiča, Jobsta, Klemenčiča, Mava, Vodopivca in Železnika pa še čakajo založbe. »Pevec«, glasilo Pevske zveze, je prinesel skladbe skladateljev E. Adamiča, S. Premrla, H. Sattnerja, M. Tomca, V. Vodopivca in H. C. Vogriča.